

Lencse Laura:

Hollandiai beszámoló

Mindenekelőtt szeretném bemutatni a holland és magyar kultúrát. Azt hinné az ember, hogy Európán belül nincsenek olyan nagy különbségek. Én is így gondoltam, de tévedtem.

Kezdetben idegen volt a környezet, de ahogy a jég is felolvad egyszer, úgy én is

akklimatizálódtam. Amsterdam repülőterén

rengeteg érdekes arcot pillanthattam meg, a sok panelház és kőoszlop között. Nem volt másabb egy itthoni Keleti pályaudvarnál. Azután beültünk az autóba és elindultunk Sneek városa felé.

Az autók, a betonházak és a közlekedési lámpák mind ismerősek voltak. Szinte semmi változást nem éreztem. Még a nap is kellemesen sütött be az autó ablakán. Egyre csak azon járt az eszem, miért izgultam annyira, és miért gondoltam, hogy más lesz, mint otthon. Ekkor már hatalmas legelőkön és mezőkön ment végig a fehér furgon, amiben hatan utaztunk. Bárhova néztem, temérdek zöld fű és birkák bágyadt legelészése pihentette a szemem. Hirtelen

nyugodtságot éreztem. Már nem gondolkoztam rajta, miért más Hollandia. Már tudtam. Egy idő után megpillantottuk a tengert is, és a sirályok vad széllel való harcát a levegőben. Kezdtünk mozgolódni az autóban, mindenki érezte, hogy lassan megérkezünk a szállásra. Az utcák már sötétségbe burkolóztak, mire hazaértünk. Csak másnap volt időnk arra, hogy körbemenjünk a városkában és körbenézhessünk. A magyarokkal ellentétben, ők nem szemetelnek az utcára és nem köpködik szét a rágókat az aszfalton. Nagy tisztaság övezte az utcákat. Szemetest is csak itt-ott találtunk. A házak, mint régi emlékek álltak egymás mellett. Hol nagy kertek vették körül őket, hol apró előkert üdvözölte az arra járókat. Minden egyes ablak fedetlen volt. Tiszta és szimmetrikus. A függönyt messziről kerülték, maximum díszként szolgált. Dísz. Ez igazán jellemző a Hollandokra. Úgy rendezik be a házakat, mintha egy Otthon katalógusba csöppentünk volna. Nagy szerepet játszik a csillár és az ebédlő asztal tökéletes elhelyezkedése. Mint vérbeli turisták, mi is minden ablakon benéztünk. Persze csak az első héten.

Megdöbbenett a látvány, hogy minden lakás-kiegészítőből kettő van az ablakban. Legyen az váza, szobor, virág, mindig szimmetrikusan helyezték el az ablakpárkányon. Furcsaság volt

számomra az is, hogy a bejárati ajtó a járdáról egyenesen a lakásba vitt. Nem volt előszoba, se folyosó. A vendég és az ott lakó, amint elfordította a kulcsot a zárban és belépett, otthon volt. Itthon minden ember, ahogy teheti, elbarikádozza magát. Rács az ajtókon és az ablakokon. Díszeket a házon kívül még viccből sem teszünk, mert félünk, hogy másnapra vagy

összefirkálják, vagy ellopják. A függönyről nem is beszélve. Kifejezetten kellemetlen érzés, mikor nem húzom be a függönyt. Náluk ez amolyan vallási szokás. Nincs takargatnivalójuk, így bárki beleshet hozzájuk. Persze csak képletesen, mert nyilván bunkó az aki más házába kukucskál. Vasárnap minden házba

családi hangulat költözik. Ez pihenőnap számukra. Nem dolgoznak, így a boltok sincsenek nyitva (nagy meglepetésünkre). Magyarországon mindenki hajszolja az álmait és a pénzt, míg náluk ez a nap csak a családról szól. Volt szerencsém eltölteni két napot két kedves lánynál, Marijenél és Fannynál. Először egy tanyán, Marije családjánál szálltunk meg. Vacsorára Hot spottal vártak minket. Ez kifejezetten Fríz étel.

Krumpli hagymával és répával megfőzve és összedarálva baconnel és kolbásszal. Rengeteget esznek vacsorára, és mindent nagyon forrón. A családfő csak úgy lapátolta magába a tűz forró krumplit, én pedig nem győztem minden apró falatot megfűjni. Desszertnek joghurtot tálaltak fel, kis tányérokba kiöntve. Úgy gondolom a hollandok főzéstudománya a sütemények terén kicsit más. Mi szeretünk kalácsot, vagy bármilyen süteményt, pogácsát desszertnek tálalni. Ők nem törik magukat még azzal is. Érdekes megállapítás volt, hogy a hálószobákat abszolút nem fűtik. Az én hálószobámba azért feltekerték tizennyolc fokra a fűtést. És ezzel mindent elmondtam. Kérdeztem miért nem szeretnek meleg szobában aludni, és azt felelték: „Ha úgyis alszol, minek menjen a fűtés?”.

Igazuk van. Nagyon környezettudatosak. Nem csoda, hisz az életük függhet tőle. Földrajzi elhelyezkedését nézve, Hollandia egy kicsit mélyen van. Kicsit nagyon. A szemetet is szelektíven gyűjtik. Először azt hittük az üveget, a papírt és a műanyagot gyűjtik külön. Majd az utolsó héten kiderült, hogy csak a papírt gyűjtik. Gondolom, csak azt hasznosítják újra ipari mennyiségben. Sneekben érdekes volt megfigyelni azt is, hogy a házakat inkább felfelé építették. Gondolom nyomós okuk volt rá, de nem kérdeztem meg miért. Nagyon csinos kis házaknak gondoltam őket, így nem akartam megzavarni ezt a gondolatot magamban valami észérvel.

Rengeteget tudnék írni a mentalitásbeli különbségekről is. A hollandok egyáltalán nem sietnek sehova, és mégis mindig pontosan ott vannak mindenhol. Bár nekünk nem volt

konfliktusunk abból adódóan,

hogy elkéstünk párszor.

Betudták annak, hogy nem tudunk közlekedni se biciklivel se busszal. Nem nehéz a kreszt megtanulni náluk. A lényeg, hogy a biciklisnek elsőbbsége van, a gyalogos meg nagyon vigyázzon, mert az autósok és a biciklisek vadásznak rá.

Sokszor láttam kerékpáron olvasó embereket, és 3 mm-rel egymás mellett elhaladó

autósokat. Nem túl szívbajosak, ha közlekedésről van szó. Persze rengeteg út van a bringásoknak, de nekünk magyaroknak elég nehéz volt kiigazodni azon, hogy a függőlegesen macskakövezett út az autósoké és a haránt alakzatban elhelyezkedő macskaköves út a bicikliseké. De túléltek.

Szerencsére az itthoni nagy bizonytalanságok ellenére, a kinti vezetőink fel voltak készülve minden eshetőségre. Nekem tetszett a szervezés. Semmi nem volt túlbonyolítva, rengeteg időnk volt és mégsem unatkoztunk. Volt, hogy Rotterdamba vittek minket egy holland diákcsoporttal és volt hogy Amelandba mentünk hajóval. Mind a két kirándulás nagyon tanulságos volt. Bevallom

Rotterdam a legvisszataszítóbb város ahol életemben voltam. Tudom Budapest sem a tisztaságról és a kedves emberekről híres, de Rotterdamban rengeteg a gyár, a füst, a kosz, a közönyös ember és a cigarettacsikk. Persze én amúgy is preferálom a csendes vidékeket és a kisebb városokat, de azt hiszem még az elfogultságomon túl is úgy gondolom, nem volt kielégítő. De mint mindennek, az éremnek is két oldala van. Vegyük példának Amelandot. Egy kis sziget, ahol érintetlen a tengerpart és semmiféle gyárat nem építettek rá. Telis-tele legelővel és állatokkal, világítótornyokkal és malmokkal. Csodálatos élmény volt a tengerparton sétálni és a hullámok lassú, de egyenletes mozgását figyelni. Ez volt az igazi kikapcsolódás a számomra. Kagylókat és páncéljukból kihulló rákokat gyűjtögettünk, kisebb-nagyobb sikerrel. Ez volt számomra a legkedvezőbb program.

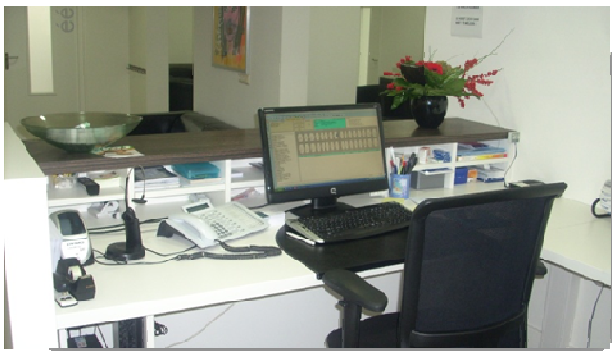
Nem feledhető az sem ami ez után történt. Meglátogatott bennünket, vagyis Amelandot, a Mikulás. Hollandiában csak Sinterklaas. Fehér paripáján érkezik Spanyolországból, a segédjeivel, sok-sok Fekete Péterrel. Pepernotent osztva a gyermekeknek és dalocskákat zengve ment végig az utcákon a Téalapó, hosszú ősz szakállával és piros ruhájával. A pepernoten egy

jellegzetes holland csemege. Nincs olyan ember, aki ne imádná, és nincs olyan Mikulás, akinek a zsákjába ne lenne száz és száz darab. Kis gombszerű kekszeket kell elképzelni. Nem nagy dolog, de egy maréknyi sütemény evése után sem lehet abbahagyni. Nem is kell mondanom mennyire be tud ragadni az ember fogai közé és addig ott is marad amíg rendesen meg nem mossa a fogát az ember. Ebből kifolyólag rengeteg munkánk volt a fogászaton, ahol a 4 hét gyakorlatomat töltöttem.

Mikor először beléptem a rendelőbe, olyan érzésem volt, mintha a mennyországban lennék. Minden csupa szín és vidámság volt. A komoly hangulatot az asszisztensek messziről sem ismerték, az orvosok pedig mint régi jó barátjukként fogadtak engem, mint az új magyar kislányt, aki

majd segíteni fog nekik mindenben. Emlékszem mennyire izgultam milyen sorom lesz. Jobbat se kívánhattam volna magamnak. Szakmai szemmel nézve, nincs különbség a két ország fogászati felszereltsége és szokásai között. Kivétel persze a röntgen. Amikor ráharapásos felvételt készítettünk a betegnek, semmi védőruha és ólomüveg nélkül tettük. Csak lenyomtuk a gombot és megcsináltuk a képet. Az volt a védekezés, hogy kitértünk a sugár

irányából. Nem tudom mit tanulhattak a röntgensugárról, de az biztos, hogy ha ez így megy tovább, kárt tesznek magukban. Azért azt le szeretném szögezni, hogy mindenben a beteg rendelkezésére álltak. Szerintem, ha kért volna ólomköpenyt, valahonnan előkerítettek volna egyet.

Minden páciensnek időpontja volt az orvoshoz, és az új páciensek is időpontra jöttek. Nálunk nincs munkanapló, csak a számítógépbe írják a kezeléseket. Sokkal higiénikusabb, és az adatokat is lementik, így ha beütne a ménkű nem vesznének el azok sem. Az időpontok egyeztetésére a recepció áll a páciensek rendelkezésére. Mint mindenhol, ott is minden számítógépes programokon keresztül történik. És hogy méginkább a betegek kedvére tegyenek, egy kis tálkába fogkrémet és fogkefét készítenek ki. Ez itthon is ugyanígy megtalálható. A különbség csak az, hogy ott egy állami kézben lévő rendelő is ugyan ilyen felszerelt, míg itthon ezt csak a magánrendelőknél tapasztalható. A recepció csak az első lépcső volt, amin meglepődtem. A második a hozzáállásuk volt. Ahogy beilleszkedtem az első nap, máris asszisztálhattam. Azt mondták, sokkal érdekesebb így nekem is a munka, ha nem csak állok és nézem, hanem csinálhatom is. Ez a felfogás kedvemre való volt. Így sokkal közelebb kerülhettem az orvosokhoz. Négy orvos dolgozik a Kraan & Partners nevű rendelőben, ahol dolgozhattam, és három dentál higiénikus. Minden orvossal tölthettem pár napot, hogy megismerhessem őket és a szokásaikat. Nagyon közvetlenek voltak, és bizonygatták, hogy nem beszélnek jól angolul. Ennek ellenére perfekt

beszélgetőpartnereim voltak. Az asszisztensek mindig kedvesen fogadtak. Amikor beléptem a rendelőbe mindig mosolyt csaltak az arcomra. Tele voltak energiával. Pedig elég sok dolga van ott egy asszisztensnek. Nem csak a fertőtlenítéssel és a pácienssel foglalkoznak, hanem plakkot festenek, políroznak és flouridos applikálást vagy lokális kezelést is nyújtanak a

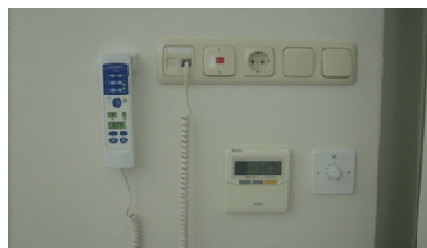
páciensnek. Ami valóban eltér az itteni szokásoktól, mert egy fogászati asszisztens nem dolgozhat a páciens szájában. Ennek ellenére én előszeretettel políroztam és depuráltam. Óriási élmény volt, hogy szinte mindenben szabad kezet kaptam.

Asszisztálhattam az összes orvosnak, anélkül hogy az asszisztens bent lett volna a rendelőben. Szerintem még örült is, hogy egy kicsit pihenhet. Pihenés. Azért ez náluk máshogy nézett ki. Ha én voltam az orvossal addig az, akit felváltottam, a rendelő más területein takarított. Teát szolgált fel nekünk, minden órában. Amit szintén nagyon forrón ittunk. És cukor sem volt benne. Erről jut eszembe. Az ebédszünet mindenhol tizenkettő óra és tizenhárom óra között zajlik. Addig természetesen azt csinálunk, amit csak akarunk.

Elmehetünk beülni egy étterembe, vagy kimehetünk a sarki boltba valami nassolnivalóért. Volt olyan orvos is,

akit hazavártak ebédre minden nap. Szerencsés az, aki ilyen közel lakik a munkahelyéhez.

Rengeteg élménnyel gazdagodtam az ott eltöltött idő alatt. Ami a legcsodálatosabb, hogy várnak vissza magukhoz. Még most is folyamatos kapcsolatban vagyok az asszisztensekkel és az orvosokkal.

Tehát ahogy mondtam, nincs különbség az ottani és az itthoni fogászat között. Ellenben az iskolákkal. Egy Sneek Friese Poort nevű szakképző iskolába jártunk minden pénteken, megírni a prezentációnkat. Az első héten megismerkedtünk az oktatási rendszerrel és a társadalombiztosítással is. Maga az iskola hatalmas volt. Nem egy apró

porta hanem egy nagy számítógépekkel felszerelt információs pult üdvözölte az iskolába belépőket. Emellett tele voltak a falak képekkel és plakátokkal. Minden fal más és más színben pompázott, az ebédlő pedig piros és fehér árnyalatokat öltött magára. A diákok nem zibongtak, és hangoskodtak. Mindenki csendben volt, és halkán beszélgetett. Egész kihaltnak tűnt ez a gyönyörű épület, pedig tele volt diákokkal. Az első utunk a büféhez vezetett, ahol divatos asztalok és székek lepték el a teret. Itt ott kávézó és teázó diákokat lehetett

felfedezni. Az ebédszünetben ez a csendes kis tér teljesen megtelt. A tanulók vásárolhattak maguknak meleg levest és szendvicseket, ugyanis náluk ez az ebéd. Nem volt drága, egy tál leves körülbelül kettőszáz forintba kerülhetett, és nagyon finom is volt.

A tantermek mind világosak és otthonosak voltak. Az iskola folyosói különböző színekre voltak felosztva, minden színhez egy szakma párosult. Érdekes, hogy milyen fontos nekik a látvány. Ez jellemző a hollandokra. Sok figyelmet fordítanak a

felszínes és giccses dolgokra. Az ottani diákok rendelkezésére rengeteg segítség állt. Számítógépek, kiállított szakmai tárgyak, lexikonok és könyvek. Érdekes mód mindig visszakerült a helyére az, amit egyszer elvettek onnan. Kávé- és teaautomaták mágneskártyával való használata különösképp felhívta magára a figyelmet. Végigvezettek minket az iskolában, én pedig egyre jobban azt éreztem, hollandnak kellett volna születnem.

Rengeteg program, anyag, és terem áll a diákok kreativitásának fejlesztésére. Külön muzikális terem, ahol zongora, gitár és dobfelszerelés is található. Gasztronómiai szaktanterem, ahol a főzést sajátíthatják el és külön

terem a demonstrációs és gyakorlati óráknak. A tanári szobák mind üvegfalal voltak elkerítve, amit kifejezetten hasznosnak véltem, mert így láthatóvá válik, milyen tanár, hol tartózkodik. A folyosókon egy monitor mutatja a tanároknak, melyik teremben vannak és melyikben nem. Ezt egy speciális mozgásérzékelő

rendszer segítségével hozták létre. Sokkal könnyebb így üres termet keresni, mint a

tanárban megharcolni azokért. Gondolom, a pedagógusok örülnének a legjobban, ha ezt idehaza is bevezetnék. Bár tény, hogy anyagilag ez egy tehetős összegbe kerülne. De tegyük félre az iskola felépítését. Érdekes tanulság volt számomra a már említett mentalitásbeli

különbség felismerése az iskolában. A diákok saját maguk alakítják ki az órarendjüket. Ez még annyira nem is érdekes, mert az egyetemen is ilyesfajta rendszert használnak az egyetemisták. De ha egy diák képes elvégezni 2 év alatt a szakképzést, megteheti. Ha pedig lassabban veszi fel a tantárgyait, akkor akár 6 év is a rendelkezésére állhat. A vizsgákat a tanárok és a diákok közösen határozzák meg. Persze nem osztályonként, hanem személyenként és csoportonként tanítanak. A vizsga pedig a diák beszámolója arról, hogy milyen tapasztalatokat gyűjtött, miket sajátított el és hogyan tudta hasznosítani azokat a gyakorlati helyen. Az osztályzás pedig jegyek helyett színekkel történik. Fontos náluk, hogy aki kikerül a szakképzésből, az mind emberileg és tudásilag is feleljen meg a szakmájának.

Tehát nem találkozunk olyan emberrel, legyen az orvos vagy autószerelő, aki kibírhatatlan habitusú, de jó szakember. Erre nagyon odafigyelnek, és olykor a tanár meg is akadályozhatja a tanulót abban, hogy vizsgázzon, ha úgy érzi még nem készült fel emberileg.

Ezeket a szokásokat és mentalitást szívesen átvinném. Nem beszélve az egészségre való nevelés oktatását és a szájhigiéncia ápolásának tudatos fejlesztését is. Azt hiszem, elmondhatom magamról, hogy nagyon szerencsés vagyok. Rengeteg élményt hagytam magam mögött, és örülök, hogy jelentkeztem a pályázatra.

-Lencse Laura fogászati asszisztens tanuló

